

P R É D I K Á T Z I Ó,

mellyet

S o m o g y V á r m e g y é b e n,

F o n ó n e v e z e t ű

Helységben,

az ottan épült új Templom'

felszenteltetése alkalmatosságával

mondott

Tisztelendő

P a r r a g h L á s z l ó

Göllei Plébános Úr.

1815-dik Esztendőben Julius 23-dik napján.

P E S T É N,

Trattner János Tamás betűivel, 1816.

Imprimatur.

Budaë 20-a Martii 1816.

Mich. Aloys. Trenka, m. p.
Revisor Librorum.

A' Templomoknak Méltóságáról.

Uram! szerettem a' te Házad' ékességét, és a'
te Hajlékod' ditsőségét. Zsolt: 25. v. 8.

Mennyire szerette ama' koronás Próféta szent Dávid az Úr'Házának ékességét, és az Isten' Lakóhelyének ditsőségét, nyilván kitetszik azon szándékából, mellyet Náthán Prófétaának kinyilatkoztatott: mondván, *Náthán! látod e, 2. Ver. hogy én Czédrusfa házban lakom, és 7. 2. az Isten' Szekrénye bőrök közé tételt?* — — Ime! engem az Úr Pásztor ságból Királyi Méltóságra emelttfel; — minden ellenségeimen diadalmassá tett; — arannyal, ezüstel meggazdagított; — de még mind ezek felett drága Czédrusfából építetett Királyi Palotát is adott; — Náthán! az én Istenemnek ennyi velem tett jótéteményei után nem lennék-e én háladatlan, ha elnézném: hogy maga az Úr mégis csak egy alaton, hitván, vándorló Bőr-sátorban mulatozzék? — — Örök emlékezetre méltó Dávid Királynak az Úr Háza eránt ezen kinyilatkoztatott szeretete, és tisztelete; de az Isteni titkos Tanáts szerént mégis Dávidnak fiára, Salamon Király-

ott: v. ra bízott ama' két ezer, hat száz,
 13. hetvenkét millio, száz huszonöt ezer a-
 I.Kron. ranyat fellyül halladó költségen épültt
 22. 14. roppant, és világ tsudálta Jerusalemi
 Templomnak felépítetése.

Fonóiak! — Ti e' betsületes Hely-
 ségnek ájtatos Lakosi! régtől fogva szü-
 kölködtetek ti Templom, Isten' Háza
 nélkül. Volt Templomtok, azt magam
 is tudom; volt szerentsém veletek e-
 gyütt abban imádni kegyes Teremtön-
 ket; — de bátran mondhatom: hogy
 még a' bőr sátonnál is alább való érde-
 mü volt az: Ugyan azért ez előtt egy-
 nehány esztendőkkkel amaz előttetek is
 még Boldog emlékezetü valamint nagy
 Méltóságú, úgy nagy Lelkü Szent-Györ-
 gyi Horváth Sigmond Úr, Ő Császári
 Királyi Felségének Valóságos Belső Tit-
 kos Tanácsosa, T. N. Békes Vármegyé-
 nek Fő Ispánya az Isten' Házához va-
 ló tiszteletből, és erántatok viselt A-
 tyai kegyes érzeményből a' föld' színé-
 vel egyeztetvén, jeles reá szánt költsé-
 gével azt újra felépítenni eltökélt akaratja volt.

De ime! az Istennek titkos tsuda
 Tanácsai szerént ezen most tisztelt nagy
 Méltóság az ő feltett szándékában a' pusz-
 tító halál által megakadályoztatván, a'
 Kegyes Oskolákbéli választott Szent Szer-
 zetnek, mind meg ennyi kegyes Sala-
 monoknak, leg kegyesebb mostani föl-

des Uraitoknak, a' mint a' Templomnak
 fő Részében helyheztetett, és aranyos
 betűkkel ékesítetett vörös Márvány *)
 mutatja, kétség kívül azon szeretet-
 nek zálogául, mellyel ezen most tisztelt
 Tisztelendő Szent Szerzet az Isten' Házá-
 nak ékessége, és az Úr' Hajlékának di-
 tsősége eránt szent Dáviddal viseltetik,
 engedtetett által ezen szent czélnak vég-
 rehajtása, ezen Templomnak, a' melly
 bennünket most legelsőben ezen órában
 fődöz, egész fundamentomból újra lett
 felépítetése.

Felépítetett; — az Isten' Házának
 Méltóságához képest ezen tisztelt Tisz-
 telendő Szent Szerzetnek ájtatos költség-
 gével illendőképpen felékesítetett; —
 Oltárja ritka Mesterséggel rajzoltatott;
 — a' szent Áldozatokhoz tartozandó
 minden öltözetbéli Ruhákkal felruház-
 tatott; — Orgonával, Harangokkal,
 és egyéb ide tartozandó ezüst, és a-
 rany drága Edényekkel kintsesítetett,
 mellyekre nézve Nagy Méltóságú Fő
 Pásztorunk, Felszentelt Megyés Püspö-
 künk Ő Nagysága kegyesen megenged-
 ni méltóztatott; hogy az Anyaszentegy-
 háznak szent Szerzetesai szerént Szent
Márton Püspöknek tiszteletére felszen-

*) Inscriptio in Sanctuario: „*Provincia Scholarum
 Piarum ex Fundamento erexit.*“

^{2.}Kron. 7. 16. teltetvén, mái napon az Istennek válasz-
tott, és szent Helyévé tétetnek.

Ezen Templom felszenteltetésének jeles Ünnepest üljük mi mái napon Szerelmesim! ezen ide gyűlt számos Hivének buzgó Társaságában kétség kívül nagy lelki örömetökre F o n ó i ájtatos Polgárok! úgymint: a' kik több esztendőktől fogva Templom nélkül lévén; elég lelki fogyatkozásokat szenvedvén; sok keresztényi kötelességeiteket mulasztván; — már ezutan helyben kebeletekben léssen szerentsétek az Isteni áldomások között keresztényi kötelességeiteket gyakrabban teljesíteni; — az Isteni malasztokban gyakrabban, és lelki vigasztalással részesülni.

Akár azon lelki örömetöket vizsgáljam, mellyet e' Templomnak egészen lett elkészültségből vehettek, és veszttek is; — akár pedig ezen illy' díszesen elkészült Templomnak Méltóságát tekintsem: tsekély ítéletem szerént se a' ti lelki vigasztalástokra, és örömetökre, se pedig e' Templomnak Méltóságára nézve szebbet, jobbat, többet nem mondhatok, úgy vélem, mint ha mondom: hogy e' mái napi felszentelés után mái napságtól fogva ez a' Templom az Istennek szent, és választott Helye. *I. szent; II. választott Helye* az Istennek. Mind a' két Czikkelye e' mái beszédemnek olly Igazság, melly az Isten'

Házának, a' Templomoknak betsülésére, tisztelésére, 's egyszer'smind szorgalmatos buzgó gyakorlására fog ébresztetni mindnyájunkat, tsak illendöképpen, és szívesen figyelmezzünk.

I. Bizonyos az: hogy az első, és előidőbéli Keresztények Kristus Úrunknak Menybemenetele után mindjárt kezdettek olly Helyekről gondoskodni, a' hol az Isteni Tiszteletet gyakorolhassák; — illyen Hely volt az a' Felház, a' mellyben az Apostolok, és Tanítványok öszvegyülvén, felmentek, hogy abban egy új Apostolt válaszszanak Júdás Iskariotes' helyébe; — meg az a' ház, mellyben a' szent Lélek tüzes nyelvben reájok szállott. Az első Keresztényeknek illyen Helyeiről, mellyekben az Isteni Tiszteletre öszve öszvegyültek, a' 2-ik században Justinus Vértanú, és a' következőben Arnóbius emlékeznek. — Konstantinus Császár előtt sok esztendőkkel tudniillik: Valeriánus, Galliénus, Klaudius, és Aureliánus Császárok alatt kezdettek már a' Keresztények Templomokat építeni. — Konstantinus pedig utóbb Kereszténnyé, és Császárrá lévén, már maga parantsolta volt a' Keresztényeknek, hogy Templomokat építsenek 's ekkor kezdettek a' Keresztények a' Római Birodalomban szebb, meg szebb Templomokat építeni, hogy azokban az Istent tisztelhessék, imád-

hassák, 's ditsérhessék; — az ilyen Házak utóbb a' mi Anyanyelvünkön *Szentegyházaknak* neveztettek.

A' Templomok, az Egyházak, melyekben az Isten tiszteltetik, imádtatik, ditsértetik, egyik jeles fő okból neveztetnek *Szentegyházaknak*, minthogy, édes Üdvözítő Urunk mondja: hogy a' hol az ő tiszteletére, imádására, ditsőtésére ha tsak ketten vagy hárman gyűlnek is öszve az ő nevében, ő ott vagyon közöttök; már pedig a' hol, a' melly helyen az Isten megjelenik, a' Szent Írásból, az Isten' Igéjéből bizonyos: hogy az olyan Hely szent. Jákob Pátriárka az ő Atyjától Izsáktól megáldatván. Mezopotámiába elútazott; útjában Luza', vagyis Béthel környékén elestvéledett; — megháltt; — elaludtt; — álmában egy Egeket érő Lajtorját, és azon az Angyalokat fel, 's alá járni, fent pedig az Urat könyökölni látta; — felébredvén, megrettent; — szent félelemmel, 's borzadással imúgy kiáltott fel: *rettenetes Hely ez! — nints itt egyébgy ugymond, hanem az Isten' Háza, és az Ég' Kapuja!* — — — Hóreb' Hegyén pedig Móysesnek jelenvén meg az Ur egy Tsipkebokorban a' tűznek Lángjában, tsudálkozott Móyses, hogy a' bokor égvén, meg nem égett; — feltette magában: hogy megvizsgálja a' nagy Látást, és hogy miért nem ég meg

Máth. 18. 20.

1. Mój. 28. 17.

a' Tsipkebokor? — Látván pedig az Úr, hogy nézni menne, megszóllítá őtet a' Tsipkebokorból: mondván: *Móyses!* — *Móyses!* — *ne közelgess ide, minekélőlte csizmádat le nem veted lábaidról,* ^{2. Mój. 3. 2. --- 6.} *mert a' hely, a' mellyen állok, szent föld.* — *Én vagyok a' te Atyád' Istene; — Ábrahám' Istene; — Izsák Istene; — és Jákob Istene.* — — — Szerelmesim! ha ama' Tsipkebokor környékén lévő föld, a' mellyen Móyses állott, a' tsalhatatlan igaz mondó Istennek szózatja szerint szent föld volt, hát az a' föld, a' mellyen éppen a' Tsipkebokor állott, avagy éppen a' Tsipkebokor a' mellyből az Isteni szózat hallatott? — — Szent az Isten' Háza; — szent az Isten' Házának még kapuja is; — azt pedig majd meglátjuk: hogy a' mi Templomaink, a' mi Szentegyházaink sem egyebek, hanem egyenként mind meg annyi Tsipkebokok, a' melyekben az igaz élő Isten hozzánk ingyen való szerelmében mindegy tüzláng, lángodozik. — Ama Zsoltáros Próféta Dávid Király az Istennek erántunk viselt, és lángodozó szerelmére nézve valamint rövideden, éppen olly értelmesen bizonyítja, hogy az Istennek imádására rendeltetett, és építetett Hajlék szent, midőn mondja: *Isten!* — *el-tellünk a' te Házadnak javaival!* — ^{Zsolt: 64. 6.} *szent a' Te Templomod!* — *tsudálatos az Igazságban.*

Bellár-
mi: a' 64.
Zsolt.

Ugyan is: mitsoda jó nélkül szü-
kölködik akár kiis annak Házában, a'
ki mindeneket teremtett az egész Min-
denségben? — a' kinek Mindenek szol-
gálnak az egész Mindenségben? — a' ki
Mindennek Minden az egész Minden-
ségben? a' ki minden Jónak egyedül va-
ló Kints - Tárja az egész Mindenségben?
— — De valóban tsudálatos is, és szent
az Istennek Temploma, az Istennek
Háza az Igazságban; minthogy mi az
Istennek Házában hallott Isteni Igaz-
ságnak, Isteni Igéknek erejek szerint
már e' földi életünkben is némünémü-
képpen úgy vagyunk, legalább úgy kell
lennünk, mintha mi egyenként önnön
Magában az Istenben volnánk, és az Is-
ten mi bennünk mint egy egy Tem-
plomban, Szent Pál Apostolnak ama' lel-
ki, 's lelkünk boldogsága, és tisztasá-
ga eránt való szorgandos intése szerint:
nem tudjátok e, ugy mond, hogy az

1. Kor.

3. -16. *Isten' Temploma vagytok, és az Isten-
nek lelke lakik bennetek? — Az Isten'
Temploma szent! — — Éppen nem*

Sz. Ág.

7. Besz. tsuda hát: hogy amaz Elméknek Lángja!

4. Rón.

Szent Ágoston Egyházi Tanító is szent
Kresk.
ellen, falaknak nevezi azokat a' falakat, mel-

Sz. Ján.

lyek közt az Isteni Felség megjelenik;

36. Ho.

— és hogy: Arany szájú Szent János is

Kor. 1.

Level. az Isten' Házáról, a' Római Keresztény

Templomról mondja: hogy az Helye
az Angyaloknak; — az Arkangyaloknak;
Királyi Palotája az Istennek; — Kirá-

lyi Palotája? — sőt: maga a' Menny-
ország! úgymond.

Egyéb eránt is: ha figyelmetesen
tsak önnön testi szemeinkel vizsgáljuk is
a' Templomok' elkészítését, látjuk:
minő Istenes Czeremoniákkal, vagyis:
szent Szertartásokkal még pedig minden
Részeivel, és Eszközeivel e gyütt minő
különös áldásokkal emeltetik akár mel-
lyik Templom is arra a' Méltóságra, hogy
az a' szentek' Szentjének, a' Nagy Isten-
ségnek érdemes, és Méltó mulatozó He-
lye légyen. — Még az érzéketlen alkot-
mányok, a' mellyek úgy szólván az ő
valóságjokban, és Természetökben tsu-
pa egész ártatlanságok, szeplötelenek,
és tiszták, sem juthatnak a' Templom-
ba, az Isten' Házába külömben, hanem
ha előbb az Úrnak szolgálatjára fel-
szenteltetnek, úgy mint: a' falak, a'
Templomnak falai; — az Oltár; — a'
Harangok. — Ime! ezen újdun-új Tem-
plomnak falai kívül, 's belül Boltozatja;
Oltárja, minő hosszas Szertartással, áj-
tatos 'Solosmák', 's Énekek' felmondá-
sával szenteltettek fel e' mái napon, tu-
lajdon testi szemeitekkel láthattatok,
's láttatok is. — De még a' Templom-
nak Eszközeit, Edényeit, ruhabéli öl-
tözetjeit sem alkalmaztathatja a' szent
Áldozatnak szol^glatjára mind addig sen-
ki, méglen mind azok is darabonként kü-
lönkülön bizonyos megszentelések által

illendő, és szükséges, és az Istennek Házához illő Méltóságra fel nem emeltetnek.

Zsol. 8.
2, 3. Proféta szent Dávid az Isten' Házának szentségét, no iszen olvadt, ájult az Isten' Háza eránt való szerelmében! — Szive, Teste, Lelke az egy igaz élő Istenben örvendezvén, szent epelkedéssel sóhajtott fel az Urhoz, mondván! *Uram! imádkozom Uram! a' Te szent Templomodon, és hálát adok a' te szent Nevednek a' te nagy Irgalmasságodért, és Igazságodért.* — — Szerelmesim! ha az Isteni Ige a' Helyeket, a' mellyekben az Isten az ő erántunk viseltt ingyen való szerelmében megjelenik, szent Helyeknek mondja; — Ha szent Pál Apostol az Isten Házát szentnek mondja; — Ha Koronás Proféta szent Dávidnak példája szerint az előidőbéli Keresztények, és Szent Atyák az Isten' Házának, a' Templomnak szentségét megesmérték; — Ha a' Római közönséges Keresztény Anyaszeutegyház az ő szent Szer-tartásai által ugyan ezt bizonyítja: Nem volna e nagy balgatság, sőt temérdek éktelenség: ha mi még ennyi előhozott nyilvánosság, és tsalhatatlan bizonyságok után sem esmérnök-meg ezen Templomnak, ezen újdön-új Isten' Házának szentségét? — — Ha mái napságtól fogva ezen Templomnak falai szentek, nem volna e nagy illetlenség, sőt: szörnyű vakme-

rőség, ha mi Emberek! kik a' kegyes Teremtőtől okossággal, értelemmel az érzéketlen, és oktalan állatoktól való megkülömböztetésünkre nézve megajándékoztattunk, mondom: nem volna e undok rútság: ha motskos szívvel járúnánk e' szent Helyre? — avagy: ha szent az Evangyeliom, és az Evangyeliomi Igazságok! mellyek e' szent Helyen már ez után hirdettetni fognak: nem méltó - e, hogy mi az Isteni Igazságokat együgyü fülekkel, jó, és kész szívvel halgassuk itt a' szent Helyen? — Ha szentek a' Zsoltárok, és egyéb Zsolosmák, és Énekek, mellyekkel már ez után e' Templomban is a' Mennye-nek földnek Ura Istene a' kegyes Keresztény Anyaszentegyháznak szent Szer-tartásai szerint ditsértetik: nem méltó - e, hogy mi azokat tiszta szájjal, és nyelvel zengedezzük az Angyaloknak szeplötelen Társaságában itt e' szent Helyen? — Ha szent az Oltár, mellyen a' makula nélkül való Bárány már ezután itt gyakrabban fog éret-tünk feláldoztatni: nem méltó-e, hogy mi is ezen szent Oltárhoz tiszta lábakkal, mint Móyses a' Tsipkebokorhoz közelítsünk? — Ha szent az Áldozat, mellyet az Istennek felszenteltt Papjai már ezután e' szent Helyen többször fognak bémutatni a' Felséges Istennek: nem méltó-e', hogy mi azon felséges Áldozatot ártatlan, és alázatos

szemmel szemléljük itt e' szent Helyen?
 — Ha szent a' Kenyér, a' melly má ez
 után itt e' szent oltáron is fog érettünk
 szegdelteni: nem méltó-e, hogy mi
 is azon szent, és éltető lelki eledelhez
 megigazult, és az Isteni szeretettől gyúl-
 ladozó szívvel járuljunk itt e' szent He-
 lyen? — szóval: Szerelmesim! — ha
 szentek az Angyalok; — ha szentek az
 Arkangyalok; — ha szentek a' Kerubi-
 mok, és Szerafimok, a' kik itt e' szent
 Helyen Arany szájú Szent Jánosnak ta-
 nitása szerént az Egek' Urának szolgál-
 nak- és udvarolnak: nem méltó-e,
 hogy mi is szeplőtelen lelki ismérettel
 imádjuk a' kegyes Teremtőt, és Fiúi
 készséggel mindenkor, minden időben,
 mindenütt, de leg kiváltképpen neki
 szolgáljunk itt e' szent Helyen? — —

Midőn már tudjuk: hogy szent
 ez a' Templom; — szentek a' falai is;
 — szent az Evangyeliom; — szentek
 a' Zsoltárok, a' Zsolosmák, mellyek ben-
 ne zengedeztetnek; — szent az Oltár;
 — szent az áldozat; — szent a' Kenyér;
 — szentek az Angyalok, az Arkangya-
 lok, a' Kerubimok, a' Szerafimok, a'
 kik itt e' szent Helyen az Úrnak udva-
 rolnak: utolsó szemtelenség, sőt kép-
 telen méltatlanság volna: hogy ha mi
 itten e' szent Helyen, az Isten' Házának
 ennyi szentséggel, és tisztasággal tün-
 döklő szentségét a' mi magunk' rendet-
 len viseletünkkel: beszélgetéssel; — tse-

6-dik
 Könyv
 a' Pap-
 ságról.

vegéssel; — nevetkezéssel; ide, 's to-
 va való tekéngetéssel; szunnyadozással;
 rendetlen állással; — az ülő sorban va-
 ló válogatással; — vagy éppen vala-
 melly kigondolt szabadságnak, kevély-
 ségnek, bátorságnak, vakmerőségnek
 mutogatásával; — szóval: szívünk', tes-
 tünk', lelkünk' akármí undokságával
 megförtöztetnök! — Vigyázzunk Szer-
 elmesim! — Az Istennek Lelkével
 mondja ama' nagy Apostol Szent Pál,
 hogy: *ha valaki, akárki, az Isten'*
Templomát megförtözteti, elveszti azt^{1.Kor.}
az Islen; — Vigyázzunk! hogy valamelly
 vagy tsak legkisebb illetlenséget is ítt
 el ne kövessünk, mert nem tsak *szent*
Hely már most ez a' Templom, hanem
 éppen az Istentől *választott Hely*.

II. Való igaz az is Szerelmesim!
 hogy az Egek hirdetik az Úrnak Ditső-^{Zsolt.}
 ségét, és az ő Kezeinek Munkáit jelen-^{12. 2.}
 ti az Egeknek Erőssége, és így: maga
 az Isten épített Magának egy legditső-
 ségesebb Templomot a' teremtett Min-
 denségnek ditső Hajlékában a' nélkül:
 hogy ő neki akármiféle különös Tem-
 plomra szüksége lett, vagy volna, mint
 hajdan a' Pogány Isteneknek a' Pogá-
 nyoknál a' Bálvány Templomokra. Jól
 mondja tehát Bölts Salamon: *Uram!*
hihető-e, hogy ha az Ég, és az Egek'^{2.Kron.}
nek Egei Téged' be nem fognak, men-
nyivel inkább ez a' Ház, a' mellyet épí-
tettem?^{6. 18.}

Ha a' Templom az ő falaival az Intenséget környül, és be nem foghatja, ugyan miért engedte, vagy szinte rendelte az Isten, hogy Salamon a' Jerusálemi Templomot építse? — — De a' Keresztényeket is mi bírta arra, hogy az Isten' imádásának Helyéül Templomot építsenek? — A' több okok közül úgy vélem legfőbb, hogy az egy gyökeres, és tiszta Keresztényi szeretet, és Egység szakadatlanul fenttartassék; — Azért úgy vélem: hogy nem is egyéb az igazi Keresztény Templom, mint az egyedül való eleven, élő, és vitézkedő Anyaszentegyháznak valóságos *választott képe*; 's ezen második fő okból neveztetik a' Templom anyanyelvünkön *Szentegyháznak is*. — Valakik tehát e' Templomba a' végett, hogy az Istent itt tiszteljék, imádják, dicsérjék, engeszteljék, és kérjék, bójónek, mind azt bizonyítják: hogy ők egyenként a' vitézkedő Anyaszentegyháznak egy szent egyeség szerént mind meg annyi Tagjai.

Természet szerént pedig mennél többen, mennél több Tagok munkálkodnak valamely Dolognak végre hajtására, vagy megnyerésére, annál biztosabb is, bizonyosabb is az óhajtott czélnak elérése. Két kezem: énnékem két Tagom; — bizonyos: hogy ba két kézzel fogok, 's markolok valamely kívánt

vánt dolognak megnyerésére, előbb telik kívánságom, mint ha tsak egyik kezemmel nyúlok ahhoz. — egy szívvel egy lélekkel egyező akarattal iparkodó két Ember mindenkor többre mégyen, 's nyertesebb, mint külön külön; — Így: noha úton, útfélen, a' mezőn, vagy házunknál, vagy akár hol is könyöröghetünk *különösen is* a' kegyes Teremtőnek segedelemért a' mi szükségünkben, de ha *közönségesen* itt e' Templomban, az engesztelő szent Áldozatnak Helyén, az Istennek, az Imádságnak Házában az egy Üdvözítő Anyaszentegyház-^{Máth. 21. 13.}nak mind meg annyi Tagjai egyben^{Isái.} gyűlvén, egy értelemmel, egy akarattal, egy Hitben, egy Keresztényi szeretetben könyörgünk az Istennek, bizonyosok lehetünk, hogy leginkább itt halgatjameg az Isten a' mi ő hozzá buzgó, és ájtatos Lélekkel felemelt alázatos könyörgésünket; különben: soha, bizony soha Salamon Király a' Jerusálemi Templomban imádkozván, olly biztos reménységgel nem mondhatta volna: *Uram! — Istenem! — halgasd meg könyörgését a' te szolgádnak, és a' te Népednek Israelnek: és valaki e' helyen imádkozik, halgasd meg Uram! a' te lakóhelyedből, azaz Mennyekből, és kegyelmezz meg.* — — Minő lelki haszonnal könyörgött volt Salamon Király az Israel Népevel együtt a' Jeru-^{2. Kro. 6. 21.}

sálemi Templomban, szembetűnőképen kitetszik Krónika nevű második szent könyvnek mindjárt következő hetedik részéből. — Elvégezvén tudni illik: Salamon Király az ő buzgó imádságát, tsudálatos tűz szállott alá az Égből, a' melly minden természet szerént való tűz, és emberi körülötte iparkodó szorgalmatosság nélkül meggyújtotta, és megemésztette az éppen égő, és egyébféle áldozatokat, és az Úr Ditsősége betöltötte a' házat, a' Jerusálemi Templomot, annak bizonyos jeléül: hogy az Ur Isten előtt kedves lévén Salamonnak és az egész népnek könyörgése, meghal-gatta azt a' magas Mennyből.

Gyönyörű és szívet élesztő az igéret, mellyet Kristus Urunk a' Templomban való közönséges Imádságról tett, modván: *ha ketten közületek e-gyeznek a' földön; minden dologról, mellyet kérnek, meg leszen nekik az Atyámtól, ki Mennyekben vagyon. Mert ha ketten, vagy hárman öszve-gyűlnek az én nevemben, ott vagyok közepettek.* — — — Ha kettőnek ké-résére mindent meg ád, és megtslekszik az Atya Isten, valamit tsak kérnek, mennél inkább többeknek, még inkább ennyidedünknek kérésére meg ád, és megtslekszik mindent? — Igen is: meg-ád, és meg tselekszik mindent, de tsak úgy ám: ha egymással megegyezünk e' földön nem tsak a' könyörgésben,

2. Kró.
7. 1.

Máth.

18 19,

20.

hanem értelmünkben, és akaratunkban is. Tudni illik: ha értelmünkre nézve az igaz Hitben egyet értünk, és semmi ellenkezés, vagy szakadás közöt-tünk nintsen; akaratunkra nézve pedig: ha egymást szeretjük, és harag, gyű-lölség, visszavonás nints közöttünk; mert Szent Pál Apostol' tanítása szerént, *nem a' visszavonásé az Isten, hanem a' békességé.* — Azt is ezen értelemben igéri édes Üdvözítőnk, hogy a' hol ket-ten, vagy hárman, még inkább: ha ennyideden öszvegyűlünk az ő Nevé-ben, ő ott vagyon közöttünk; de hogy ezen ígéréthez is hitet kíván, abból nyilván való, hogy az ő Nevében va-ló öszve jövetelünket kívánja; — ar-ról sem lehet semmi kétségünk, hogy az egymás eránt való szeretetet is kívánja közöttünk, minthogy valamint mi ő benne szeretet nélkül meg nem maradha-tunk, úgy ő mi bennünk, és mi közöttünk meg nem marad, mert ismét Szent János Apostol hagyta írva: *hogy az Isten szere-tet, és a' ki a' szeretetben marad, az Is-tenben marad, és az Isten ő benne.* —

1. Kor.
14. 33.

1. Ján.
4. 16.

Hogy az Isten az ő mindenütt való jelenléte felett is választott magának olly Helyet, a' mellyben erántunk vi-seltt lángodozó szerelméből e' földön közöttünk mulatozik, nyilvánvaló Sa-lamon Királynak ama' szívreható imád-ságából is, a' mellyben, elvégezvén az

Isten' Házának, a' Jerúsálemi Templomnak építését, hálát ad az Istennek, hogy azon Ditső, és örök emlékezetre méltó Hajlékot felépíthette, mondván: *én házat építettem az Úr' Nevének, hogy ott laknék örökké; — — Aldott legyen az Israelnek Ura Istene! a' ki a' mit szólott az Atyámnak Dávidnak, azt beteljesítette mondván: meghalgattam imádságodat, és e' Helyet Aldozat' Házának választottam magamnak; — — elválasztottam, és megszenteltem e' Helyet, hogy itt legyen az én Névem örökké, és itt maradjanak az én szemeim, és a' szívem minden napokban. — — Az Istennek illy nyilvánosságos ígérete fejében éppen ilyen értelemben éneke-li akár melly Templomnak felszenteltése napján, a' mint ma hallottátok, ama' rövid, de lélekkel teljes imádságot az Anyaszentegyház is biztos reménységgel, és felemeltt Lélekkel mondván: *Úr Isten! a' ki láthatatlanul mindene-
ket magadban foglalsz, és mégis az em-
beri Nemzetnek üdvösségére nézve a' te hatalmadnak látható jeleit is mutogatod; világosítsd meg ezen Templomot itt mulatozó hatalmaddal, és engedjed: hogy mindnyájan, a' kik itten te hozzád folyamodnak, és akár miféle szorongatottságaikban te hozzád sóhajtnak; vigasztalásaidnak áldomásaiban részesüljenek; — És valamint minden egyéb Templomok', úgy ezen Templom' fel-**

Miss.
Rom. in
Dedic.
Ecclae.

Miss.
Rom. in
Anni-

szenteltetésének esztendőnként előforduló napján pedig imígy: *Úr Isten! — — adjad: hogy valaki tsak ide e' Temp-
plomba a' te áldásodat kérni bé-jö,
megnyervén azokat, lelki örömmel tel-
jék el. — — Azoknak a' világ vette hi-
deg-vérü, vagy miféle Heresztényeknek,
a' kik még Vasárnapokon, és Ünnepe-
ken is a' Templomban, az Isten' Házá-
ban való lelki gyakorlást, az Isteni szol-
gálatot kerülik, kedvekért kérdés: jól tselekeszik-e az Anyaszentegyház, így folyamodván az Istenhez a' Templomban? — Az Isten' szerelméért! hogy ne? — minthogy a' Helyen, a' mellyben az ő Nevében való öszvegyülésünket kívánja Kristus, közönségesen az Isten' Házát, a' Templomot érti, és abban az Istent Kristus Urunk idejétől fogva mindenkor jelen lenni hitte, álhatatosan hiszi, és világ végezetéig tántoríthatatlanul hinni fogja a' vitézkedő Anyaszentegyház.*

Ugyan is: Szerelmesim! ama' világ tsudálta Jerúsálemi Templomot Aldozat Házának választotta az Úr Isten, és abban egyéb Aldozatok nem voltak, hanem a' Tulkok', Bakok', Marhák' vére; — a' mi Templomainkban pedig édes Üdvözítőnknek ama' Parantsolatja szerint: *ezt tselekedjétek az én emlé-
kezetemre, már ezen mái napon fel-
szenteltetett Templomban is az Úr Jésus
éppen úgy, a' mint a' vég vatsorán, vagy*

Luk.
22. 19.

a' Keresztnek véres oltárán, tsak hogy itt vér nélkül, mái napiglan is a' szent Oltáron a' Kenyérnek és Bornak színe alatt az ő felszentelt Papjai által önnön Magát áldozza fel érettünk bűnös Emberekért az ő Mennyei Szent Atyjának engesztelő Áldozatúl!... Megmeg: A' Jerusálemi Templomban a' Frígynek Szekrénye, és abban Móysesnek ama' Kő-Táblája, mellyen az Isten' Parantsolatjai voltak írva adva, és Áronnak veszszeje tartattak tsak; és mind ezek: a' Templom; — a' Frígy' Szekrénye; — a' Kő-Tábla; — a' Veszsző; — a' mi Templomainknak, és azoknak, a' mik a' mi Templomainkban vagynak, tsak árnyéki voltak, és még is ott mulatoztak az Úrnak szemei, és szíve, és neve minden napokban: — hát a' mi Templomainkban, jelesen: ezen mái napon felszenteltetett új Templomban? — Igenis: és nem egy helyen, mint Zsidó Országban hajdan tsak a' Jerusálemi Templomban, hanem Malakiás' Prófétának jövendölése szerént Napkelettől Napnyugotig minden igazi Keresztény Templomainkban, és így ezen új Templomban is lelki nagy örömkre itt mulatoznak az Úrnak szemei, és szíve minden napokban; mert az Isten-Ember, az Úr Jésus Kristus, a' magas Mennyből testestől, lelkestől a' Szent Oltárra alászálván, Isten, és Embersége szerént a' Kenyérnek, és Bornak színe alatt

Málák.
1. 11.

Ján.
6. 5c.

a' Szent Misének Áldozatjában, a' Szent Szakramentomban jelen vagyok. Maga a' tsalhatatlan Igazság mondja: hogy ^{Máth. 28. 20;} ő velünk vagyok világ' végezetéig, és léssen. Az Anyaszentegyház hiszi, ugyan azért a' Templomban jö öszve az ^{1. Móy. 14. 18-19.} ő híveivel az ő Teremtőjének Melkizedek Fő Papnak rendje szerént eleven ^{Zsolt. 109. 4.} hittel Áldozatot tenni; Teremtőjét minden Ügyeiben eleven hittel itt kérni.

Így, és nem külömben láttatok Ti ma itt e' Szent Helyen Melkizedek' Fő Papnak *hasonlatossága szerént* egy ^{Zsid. 7. 15.} Ősz Áront az ő Pátronusának, Szent Márton Püspöknek Tiszteletére eleven Hittel a' Szent Oltár, és ti közöttetek felállani; — gyökeres szívbeli háladásul: hogy ájtatos törekedése után ezen felépült új Templomban az ő érett napjában legelőször Maga mutathatott-bé Áldozatot a' Felséges Úr Istennek; szinte öröm könnyek között ama' rettenetes Titkok körül forgolódni; — láttatok: miképp' készítette el a' Kenyeret, és Bort az örök Istenségnek ditséretére, és ditsőítésére; — láttatok: minő áldások, minő imádságok, minő buzgó könyörgések, és háladások közt mutattabé a' Szent Míse' Áldozatjában az Úr Jésus' Kristusnak eleven Szent Testét, és Vérént mint egyetlen egy engesztelő Áldozatot az Úr Istennek, *Fonóiak!* — érettetek: hogy minden Ügyeitekben

szerentsések, jó, és Istenfélő Polgárok legyetek; — a' fent tisztelt Szent Szerzetnek minden Tagjaiért: hogy felvált, és vallott Kötelességeiknek minden részben való teljesítésére erősödjenek, és gyarapúljanak; — mi érettünk, kik itt jelen vagyunk, mindnyájunkért; hogy az Istennek Szent Áldomásaiban részt vegyünk; — az Igazakért: hogy az ő Isteni Kegyelem által nyert igazságokban álhatatosok legyenek, és maradjanak; — a' bűnösökért: hogy az Isteni Kegyelemnek itt leszálló mennyei ereje által megtörödvén, megtérjenek; — Minden élőkért: hogy Isten szerént éljenek, és e' világ' minden dühösködő, háborgó, szélvész Tengerében el nem tsüggedvén, boldog rév-partra evezzenek; — a' megholtakért: hogy azok is az Istennek véghetetlen irgalmasságában részesülvén, boldog örök nyugodalmat, és ditsőséget nyerjenek; — a' Kristus' Jésus' Hitének, Szent Szerzeményének, a' Szent Evangyeliomnak üldözőiért, és tsúfolóiért: hogy az üldözéstől, és tsúfolódástól mar valahára *Saulussal* meg szülvén, mennél előbb Szent *Pállal* észre, józanságra, az örök életnek, és igazságnak világosságára jussanak. — — Így láttok ti minket is Papokat a' Szent Oltárnak érdemetlen szolgálait ama rettenetes Titkok körül forgóldni; — — De mind ezekben, és ha-

sonló Szent Szolgálatokban mi tsak tsupa Szolgák, tsupa eszközök vagyunk; — az Isteni Mindenhatóságnak keze ^{2. Moy. 8. 9.}va gyon itt akkor kinyújtva; — az Isteni Mindenhatóságnak keze munkálkodik itt, és az viszi véghez a' Szent Mise' Áldozatját, a' Kenyeret, és Bort Kristus' Testévé, és Vérvé *által állasítván* (*transubstantiat*) ezen Istentől választott, és mái napon felszentelt Házban, e' Templomban: nintsenek-e tehát itt velünk, köztünk, 's bennünk az Úrnak szemei, és szíve minden napokban, de jelesen: midőn az Úr' Nevének segítségül hívása, vagy az Úr' Nevében való könyörgés, és imádság végett itt e' szent Helyen öszvesereglünk? — — Ha úgy: megemlékezünk Szerelmesim! valahányszor e' Templom mellett elmegyünk, még inkább: ha ide bójövünk, minő figyelemmel kelljen megkülömböztetnünk az Istentől választott, és megkülömböztetett ezen Templomot minden egyéb más féle Hajlékoktól, Nemes, Főrendű, Herczegi, Királyi, bár minő Felsőleges, czifra, bíboros, bársonyos, ezüstös, aranyos Palotáktól.

A' Templomoknak minden egyéb féle Hajlékoktól való megkülömböztetésére, 's megválasztására, és egyszer'smind a' Templomok szentségére; — szívünk' testünk', lelkünk' tisztaságára figyelmeztetnek bennünket mindnyájunkat a' Szent Keresztség' felvételének al-

kalmatosságával ama' körülöttünk: homlokunk', melyünk', füleink', orrunk', szájunkra nézve nagy lelki szorgodossággal, és vigyázással kiszolgáltatót Egyházi Szent Szerartások, mellyek mind azt jelentik: hogy általában nem szabad a' megkereszteltetendőnek tsak egy lépést is addig az Isten' Házába, a' Templomba bétenni, méglen ellene nem mond az ördögnek, az ördög' minden tselekedeteinek, és pompájának; szóval: mindennek, valami tsak gonosz, és a' Keresztény erköltsi életre nézve nem jó.

A' Templomoknak minden egyébféle Hajlékoktól való megkülömböztetésére, 's megválasztására; — azoknak Szentségére; — szívünk', testünk', lelkünk' tisztaságára emlékeztet bennünket mindnyájunkat a' Keresztény Anyaszentegyház, midön a' Templom' ajtaja mellé bizonyos Edényben szenteltetett vizet helyhezett a' végett: hogy a' kik a' Templomba akarnak bémenni, magokat szenteltetett vízzel meghintvén, fő gondjok legyen arra emlékezni: hogy a' Templom az ö Méltóságára, és mind azokra a' Szent Dolgokra, és Eszközökre nézve, mellyek abba behelyhezettek, de mindenek felett az Oltári Szentségben a' Kenyérnek, és Bornak színe alatt jelen lévő mennyei véghetetlen szentségü Istenségre tekintve, a' kinek véghetetlen tisztasága minden vagy tsak legkisebb

illetlenséggel is, annál inkább a' lelki motsokkal, a' bünnel ellenkezik, mindnyájunktól tökéletes, és tiszta szívet kíván; — — méltán: minthogy Jákob Patriárkának mondása szerént a' Templom, és így ezen új Templom is mái naptól fogva a' *Mennyországnak Kapuja*, vagy is: Arany szájú Szent János, Egyházi Tanitónak feljebb említett tanítása szerént: *földi Mennország*.

Ha a' Templom, az Isten' Háza földi Mennország, vagy ha tsak Kapuja is a' Mennyországnak, illik: hogy valamint a' Választottak Szent Jánosnak Titkos látása szerént, az ö szájokban semmi hazugság nem találtatván, makula nélkül állanak az Istennek Királyi Széke előtt, szint' úgy mi is e' földön a' Templomban, mint az Istennek választott Szent Hajlékában, szívünknek tisztaságában jelenjünk meg, és az Istent *Lelekben*, és *Igazságban* kiváltképpen itt imádjuk.

Haha! — — Szent János mondja: hogy *ha azt mondjuk, hogy nints bűnünk, megtsaljuk magunkat, és igazság nints bennünk.* — A' Királyok^{3. Kir. 8. 46.} Könyvében is olvassuk: hogy *nints Émber, a' ki ne vétkezzék.* — De ama' Példabeszédü szent Könyvben is jeles kérdés: *Péld. ki mondhatja: tiszta az én szívem; tiszta vagyok a' büntől?* — Ha tehát a'

Templom földi Mennyország, vagy tsak kapuja is a' Mennyországnak, hogy bátorkodjék valamelly fertőztetett, vagy utálatosságot tselekedő lélek ide e' szent Helyre bélépnie? — — — Nem azt akarom én mondani Szerelmesim! hogy a' bünösök közül senki e' Templomba nejöjön; — sött: inkább óhajtva kívánnám: hogy itt e' választott szent Helyen, a' kegyelemnek és Irgalmasságnak Helyén minden bünös Tékozló fiúval előbb ugyan magába szálván mondaná: *felkelek, és az Atyámhoz megyek*, azután pedig az Atyjához sóhajtana: *Atyám vétkeztem az Ég ellen, és Te ellened!* — és mint az eltévelyedett jüh az ő Pásztorához itt a' Templomban térne vissza. — — Óhajtva kívánnám: hogy a' bünösök a' Boldogságos Szüz Máriának, és Szent Jósefnek segítségével az ő szívöknek keserűségében, és bánatjában Jésust, a' kit bűneik miatt elvesztettek, akár a' Tanítók, akár pedig a' buzgó imádságok között a' szent Mise Áldozatja alatt itt a' Templomban keresnék, 's találnák fel. — — Óhajtva kívánnám: hogy a' bünösök itt a' Templomban a' gyóntató székben a' Kriztus' képében ülő Lelki Atya előtt ama' Penitentziát tartó Dáviddal, és ama' bünös, de megtérő Mária Magdolnával bűneiket megsirátván, Lelkők' motskát könyhullatásik-

Jel. 21. 27.

Luk. 15. 18.

Máth. 18. 12.

Luk. 2. 46.

Zsolt. 6. 7.

Luk. 7. 38.

kal mosogatván, megvalván, azoknak botsánatját kérnék. — —

Ugyan is: a' bünök' megvallásának noha mindenütt, de legkiváltképpen itt e' szent, és választott Helyen vagyon helye; — mit rettegsz hát bünös Társom! itt e' szent és választott Helyen ahhoz folyamodnod, a' Jésus Krisztushoz, a' kiről Szent János Apostol éllesztő, és bátorító Bizonytságot tesz, mondván: *hogy ha meg valjuk büneinket hív, és igaz, hogy meg botsássa nekünk bűneinket, és megtisztítson minket minden hamisságból?* — — Itt mondjad hát, mert noha mindenütt, minden időben hasznosan, de leghasznosabban a' Szent Mise Áldozatja alatt mondhatod e' szent, és választott Helyen, a' mit az Úr Krisztus, téged' imádkozni tanítván, szádba rakott: *Uram! Mi Atyánk! bocsásd meg nekünk a' mi vétkeinket...*

1. Ján. 1. 9.

Máth. 6. 12.

Zsolt. 92. 5.

Tsak azt mondom tehát a' Zsoltáros Prófétával, hogy mivel *az Istennek Házáat Szentség illeti*, illő, méltó, sőt szükséges: hogy valamint Móyses a' Hóreb' Hegyén a' Tsipkebokorhoz szent félelemmel, és tiszta lábokkal közelített, úgy törekedjünk mi is a' Templomba tiszta lélekkel a' legbuzgóbb tisztelettel, és tsínos tisztességgel bé jöni.

A' Léleknek tisztaságára való törekedés e' Templomban való bėjövetelkor kiket tehet inkább figyelmeteseb-

be-kké, mint Titeket *Fonói* Keresztény Atyámfiai! — tudni illik: a' kik több esztendők óta kebeletek béli Templom nélkül szükülködvn, valahányszor a' szomszéd Helységeben az Isteni szolgálatra jeltadó Harangokat megkondulni hallottátok, ha bár a' Babilonai fog, ságban lévő, és Sionra visszaemlékező hajdani Zsidókkal sírva nemültetek is, de gyaníthatom: hogy közületek többeknek könnybe-könnybe lábbottak szemek azon való bánatjokban, hogy Teremtő Urokat, Istenöket a' Keresztény Szerzemény szerint még Vasárnapon, 's Ünnepeken sem imádhaván helyben, itthon; a' szomszéd Helységebbe kellett fáradniok. — — — No! töröljétekle bús könnyeiteket bús Ortzátokról! — Ime! a' Ti kézi, és szekerező ájtatos szorgalmatos Munkáitoknak bámulásra méltó hamarsággal megérett Gyümöltse, a' Ház már tökéletesen kész; — szent, és az Istentől maga számára elválasztott Hely! *Aldjátok hát az Urat mindnyájan, a' kik az Úr' házában állatok, a' mi Istenünk Házának Pitvarában;* — emeljétek fel kezeiteket e' szent Helyre, és itt áldjátok az Urat, hogy méltóztatott közöttetek szent Helyet választani, a' mellyben háladásra; — az Úr' imádására; — az Istennek engesztelésére; — akár miképp' szorúltt ügyeitekben való segedelem' kérésére, és

Thren.

Zsolt.

134.1,2.

megnyerésére öszve öszve gyülekezhetek, — tsak hogy szeplötelen ajakokkal, és lélek szerint való ájtatossággal! —

Fogyatkozott lenne Szerelmesim! némünémüképpen a' ti ájtatosságtok, ha mindenkor, de kiváltképpen ma meg nem emlékeznétek imádságaitokban a' ti kegyes jó tévő Uraságtokról, a' Kegyes Oskolákbéli Szent Szerzetnek fáradhatatlan, munkás Tisztelendő Férfiairól *közönségesen, különösen* pedig azokról a' két egy Testvér szíves Atyafiakról, a' kik az ő fáradságaikat, 's talán mondhatom, legalább gyaníthatom, — mert az Evangyeliomí tanás szerint titkolni szokták — hogy szép summa Istenes költségjeket sem sajnálták az Istennek ditsóítására, és a' ti lelki vigasztalástokra, tsak hogy ez a' Ház mennél előbb felépüljön, kitenni; — Gagyogjátokle atyai édes ajakaitokról kiseded magzataitoknak is e' nagy jó Téteményt Tanúságúl: hogy idővel érezvén, melly édes, melly lelki öröm légyen, ha egy betsületes Helységnek kebelében Isten Háza vagyon, ök is, és még az ő unokáik is nemzetségről nemzetségre hálát adván a' nagy Istennek e' nagy jóért, egyszersmind kérjék azt: hogy ezen Tiszteltt Tisztelendő Szent Szerzet az ő minden Tisztelendő Tagjaira nézve testi, és lelki Isteni áldásokkal megáldatva, ezer, meg ezer

Máth.
6. 2.

édes Hazánk fiainak az ahítatosságban, a' jó erköltsökben, és a' Tudományokban való gyámolgatására, és elő segélésére valamint ekkoráig, úgy örökkön örökké szerentsésen virágozzék. — Ha mind ezeket — — — teljesítitek, az élő világ előtt megbizonyítjátok: hogy szeretitek ezen *Úr Házának Ékességét, és Ditsőségét.* Amen.
